

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleisz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájer Lajos

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 137. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el azonnalkivül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Péntek, június 17.

Az indemnitas.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, június 16.

A magyar parlamentnek egész tömeg felesleges hagyománya és szokása van. Ezek közt a legfeleslegesebb hagyomány bizonyára az, hogy a költségvetés tárgyalásánál végtelen hosszú vitákat folytatnak, melyeknek rendszerint abszolút semmi értékük sincs és nem is érlelnek gyakorlati eredményeket.

A képviselőház a költségvetés fölött tulajdonképpen minden évben három általános vitát folytat: az elsőt az indemnity fölött, a másodikat a költségvetés fölött, a harmadikat minden egyes tárca költségvetése fölött. Innen van aztán, hogy az események rendes menetében is az esztendő közepe előtt ritkán mehet keresztül a költségvetés a törvényhozási fórumokon.

Az általános vita legfőlösebb részének azonban az indemnityvitát kell megjelölnünk, mert ennél csak általános politikai diszkussziót folytatnak minden cél nélkül; mert az adók behajtására és a rendes kiadások fizetésére való felhatalmazás állami szükség és a mult évi exlex állapot eléggé bebizonyította, mily roppant károkat szenvedett az ország s ennek gazdasági fejlődése eme szükségek lekötése által.

A Tisza-kormánynak most már másodszor kell az 1904. évi budgetre indemnityt igényelni és ime e törvényjavaslat fölött hosszú vitát rendeznek, melyben az ellenzék részéről mi újat sem hoznak napfényre, mert az elcsépeelt frázisok és szemrehányások a hadseregkérdésről, nemzeti követelésekről, nemzeti oktatásról, és Ausztriához való kereskedelmi viszonyról s több e feléről nem lesznek kellemesebbek, ha századszor és ezredszer ismétlik őket és a második indemnitytörvény fölött folyó jelenlegi vita sem termelt semmi egyebet.

A miniszterelnöknek minden esetre alkalmat adott egy fenyves beszédre, mely-

ben az erélyes teltnek és a lelkiismeretes köteleességteljesítésnek ez a férfiu újból a leghatározottabb nyilatkozatokat tette az általa adott ígéretekre vonatkozólag és egyuttal a közoktatásügyre nézve, továbbá a szabadelvűpártot nemcsak megnyitató, de szinte felvillanyozó kijelentéseket tett a katonai büntető perrendtartásra és a liberális alapelvekre vonatkozólag, melyek az ő kormányzatát tántoríthatlanul vezetni fogják. A ellenzék vádjai semmivé foszlottak szét és tagadhatatlan az, hogy a képviselőház újból azt a henyomást nyerte, hogy Tisza István gróf rendíthetetlenül dolgozik azon a célon, melyet pogrammjában az egész ország tetszése mellett maga elé tűzött.

A szélső baloldaltól Polónyi ur ismét arra a ténre adta magát, melyen szinte mesteri rangot ért el. Zavari iparkodik támasztani jobbra és balra, izgatottságot igyekszik kelteni és az összes ellenzéki árnyalatok kvalifikációját szeretné létrehozni, mely esetleg új életre keltené az obstrukciót, csak azért, hogy ismét miniszterválságot idézzen elő. Amit Polónyi e tekintetben művelt, az már a groteszkkel határos és hogy ennek a diaboli advocatusnak csupán a fekszik a szívén, hogy az izgatottságot a legvégsőig hajtsa, azzal bizonyította be legjobban, hogy hirtelen erőszakosan előrántotta a trónörökösödést, jól lehet, ő épp oly jól tudja, mint minden más poigára ennek az államnak, hogy az minden időkre rendeztetett ama törvény által, melynél Széll Kálmán és Sztágyi Dezső álltak keresztapaképp. De ez nem tesz semmit.

Polónyi ur, ki folyton Bécs, a kamarilla és a reakció ellen viharzik, nagyhirtelen felfedezte szívét a konopisti udvar iránt és Csehország felé bókol, mert azt hiszi, hogy ezzel kellemetlen lehet a kormánynak. Szó sincs róla. Polónyi urnak ez a gonosz szándéka sem fog sikerülni, mert fel kell tenni, hogy annál a címnél is, melyhez közvetlen fordult, tudomással

birnak ama sokszoros kételyről, mely ennek az urnak hitelre méltó voltához tapad, kívül épp az imént bánt el a miniszterelnök oly csattanósan.

Wagner Nándor eleméri plébános.

Nagybecskerek, június 17.

A nagybecskereki róm. kath. lelkési karnak egyik kitünő tagját méltán megérdemelt elismerés érte.

Mint ugyanis örömmel értesülünk, Dessewffy Sándor megyés püspök az eleméri kegyuraság presentálá-a alapján Wagner Nándor nagybecskereki s. lelkészt és hitoktatót eleméri plébános sá nevezte ki.

Amilyen örömmel fogadjuk azonban a csanád-egyházmezei papság e kiváló tagjának kinevezését, éppen olyan sajnálkozással látjuk távozását Nagybecskerekéről, hol úgy mint pap, úgy mint ember és úgy mint hitoktató, általános becsülésnek és szeretetnek örvendett.

Lelkipásztori működésében krisztusi szeretet vezette mindekor, mint hitoktató a gyermekekben gondos és szerető tanításával nagy sikerrel hintette el a valláosság és az erkölcs magvait s mint ember a társaságban keresetlen és finom modorával mindenki barátságát és tiszteletét megszerezte.

Wagner Nándor gyóntatója volt a helybeli iskolánövérének is s nagyfoku elfoglaltsága mellett évek hosszú során át nagy buzgalommal faradozott jeles tudásával a templomi zené- és ének fejlesztésén s a melynél szinte maradandó emléket hagy hátra.

Életrajzi adataiból megemlítjük, hogy Wagner Nándor 1866-ban született s 1888-ban szentelték föl. Fölszentelése után Bülédre került kaplánnak s itt három évig volt. Innen Nagyöszre helyezték plébános-helyettesnek, majd pedig 1894-ben a nagybecskereki plébániához disponáltak segéd-lelkészeknek.

Tiv év óta működik Nagybecskereken s mint már említettük, ez idő alatt általános tiszteletet és szeretetet vivott ki magának működé-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A kakas.

— Alphonsa Allais urhoz van szerencsém?

— Igen!

— Mielőtt folytatnám beszélgetésünk elmondását, lefestem röviden látogatómat. Körülbelül negyven éves, arca naracssárga, szakállá gyér, haja zöldesbe hajló. Villogó szemeit aranykeretű porszemüveg védte. Redingsteja majdnem bokáig ért, feltünő volt bokavédője meg sétapálcája, melynek nyelén egy szerencsen volt kifaragva.

Kellemetlen pingvin hangján így folytatta: — Nem jöttem interjuválni, ámbar megvallom, sok különös dolgot hallottam Önről, sőt mi több, azt is hallottam, hogy különködése páratlan a maga nemében s bocsásson meg, ha azt mondom, hogy Ön a fején jár s a lábait zsebébe rakja, ami bizonyára eredeti.

— Helyes.

— Ugy-e igaz?! . . . Nos tehát Uram, hallgassa most meg kérésemet: mondjon el nekem egy anekdotát, egy egyszerű kis anekdotát; a könyvembe kérem, mely most készül s melynek címe: „Különködések“ lesz.

— Uram — feleltem — szívesen szolgálok egygyel s ha mindjárt hallani is akarja, úgy kérem üljön le, — s odanyújtottam neki egy söröspoharat.

Leült velem szembe s folytatta: „Igen, egy anekdota — egy csekélység, de azért mégis valami különös, valami átélit legyen.

Mondtam neki, hogy legjobbkor jött, mert van, ami neki kell.

— Tudja meg uram — kezdtem — hogy Ön most egy kiváló halászszal ül szemben. Van Paris mellett kis patakom, melyben évenkint huszezer lazacot tenyészték, egy szállal sem kevesebbet. Persze azt hiszi, hogy ez könnyü mulatság s még csak nem is képzeli, hogy milyen hallatlan nehézséggel jár ez izletes állatkák tenyésztése. Ha a fiatal halakat, melyek állóvizben látják meg a napvilágot, sebesen rohanó

patakomba dobom, százával vándorolnak át a halak menyországába — százával uram! Uszni nem tudnak s hal létükre a vízbe fulnak. Kénytelen vagyok uszóleceket adni nekik s apró parafaövet kötni testükre. — No de ez nem tartozik ide, ez csak a —

— Bevezetés — szólt látogatóm közbe, nevetve.

— Igen, csak a bevezetés, Ön eltalálta, — feleltem s felhajtottam egy pohár söröt, amit ő annál is inkább utánzott, mert szerinte a kiváló emberek minden tette utánzásra méltó.

— Meg kell említenem — folytattam — hogy a haltenyésztés nemes mesterségét csak júniusban kezdem. Azonban már májusban is nagy feladatot kell végezni, mert kénytelen vagyok leszokni a lustaságról, mert hiszen képzelteti, hogy a jó halászoknak a nappal egy időben kell felkelniök.

A mult évben, hogy marmotha szokásomtól megszabaduljak, természetemnek megfelelőleg, különös módhoz folyamodtam, egy kakast vettem magamnak, mely állatt, amint valószínűleg

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánl atik. — Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban ávegenként 4.— koronáért kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alatt céggel legyen elítáta:** F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

sével. Wagner Nándor július elsején foglalja el az eleméri plébániát s amilyen sajnálattal látjuk mi távozását, bizonyára olyan örömet kelt Eleméren az új plébános.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 112. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Változások az egyházmegyében.** A csanádi egyházmegyében, mint már jeleztük, a közeli napokban nagyobb változások várhatók. Így betöltésre kerül a nagyszói, törökbecsei, ujanáti és a módosi plébánia. A betöltendő plébániákból kifolyólag számos segédlelkész-dispozíció is várható. Változások lesznek a theologiai tanári karában is, ugyisintén a józsefvárosi zárda vezetője: Bauer György c. kanonok is megvált a zárdatól, amennyiben a szeminárium rektori székére van kizemelve. A változások még Desselwffy Sándor megyés püspök elutazása előtt nyernek elintéztést.

— **Új anyakönyvvezető.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelőzők Torontálvármegyében a jázovai anyakönyvi kerületbe Hattz Lajos Elek helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Segédjegyzőválasztás.** Szerb-Aradracon a napokban volt Daniél Ferenc központi főszofigabíró elnöklésével a segédjegyzőválasztás, amelyen négy pályázó közül Ferencsevics Pál nagytoráki irnokot választották meg segédjegyzővé.

— **Az iskolánövérök gyászja.** A „Miaszonyunk”-ról nevezett iskolánövérnek ismét gyászuk van. Mint ugyanis Temesvárról írják, a rend egyik közkedvelt és nagyrebecsült tagja, Lolits Mária Eustáthia iskolánövér tegnapelőtt éjjel a püspöki arvházban hosszas szenvedés után életének 37-ik évében elhunyt. A megboldogult Temesvárott született és tíz év óta tagja a rendnek, hol közhasznú és áldásos tevékenységet fejtett ki. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

— **Megünnepelet érettségi.** A felső kereskedelmi iskolában most érettségizett fiatal emberek. Kirchner Lajos miniszteri biztos és a tanári kar tiszteletére kedden este a „Magyar Királynak” címzett szállodában bankettet rendeztek. A banketten, a melyen a miniszteri biztoson kívül részt vett a tanári kar, számos felköszöntő hangzott el. Az első felköszöntőt Kirchner Lajos mondta a tanulóifjúságra, majd Knyaskó Lajos igazgatót ültette. Kovács Lajos és Gróf Vilmos szintén a tanulóifjúságra ültettek poharaikat. Perl Mihály és Cseh Elek felköszöntőt után Kun Béla úgy a magán, mint tarsi névben megleghangon megköszönte a tanároknak nemes fáradozásukat, majd Löbl N. és Fenyő Sándor Kirchner és Knyaskót ültették. A bankett a legjobb hangulatban a kora hajnali órákig tartott. Éjfélkor az érettségizett ifjak szép szerenádokat adtak szeretett igazgatójuknak, Knyaskó Lajosnak, aki meleg

Ön is tudja, igen korán felébred s első dolga úgy kiabálni, mint egy rossznevelésű fiú. A kakaskukorikolás a legjobb mód a magamfajta emberek felébresztésére.

— A kakasomat kalitkába zárva, kitétem a folyosóra s miután a kakasok birodalmában még senkinek akasztotta szegre az elveit, az én jámbor szárnyasom is már reggel négy órákor vígan kukorikolt. Tulböldög voltam, hogy ötletem bevált, hanem a lakók másképp gondolkoztak, aminek következtében kénytelen voltam a kakasomat a folyosóról eltávolítani. De hát hova tegyem? gondoltam magamban. A szalonba, az ebédlőbe vagy a hálóba csak nem vihetem be. Elszállásoltam hát a fürdőszobában. Igen ám, de a homályos tartózkodási helyen a gaz állatnak kételyei támadtak az iránt, hogy kelle-sőtétben is kukorikolnia. Ugy határozott, hogy nem. Hisz ő azért kiabál, mert virrad, ha pedig a virradást nem veszi észre, hát nem kukorikol. Másnap délig aludt, ami egyáltalán nem volt inyemre... S mit gondol, mit csináltam e megoldhatatlannak látszó esetben? Hiszen tudja, hogy praktikus ember vagyok s hogy nem szöröm a pénzümet az ablakon, ennél fogva nem sokat teketóriáztam, hanem —

— **Megette a kakast** — felelte a „Különc-ködések” leendő szerzője.

— **Eszem ágában sem volt ilyesmi** — mondám — a dolog nagyon egyszerű, vettem neki egy — ébresztő órát.

Alphonse Allais.

szavakban mondott köszönetet a kellemes meglepetésért.

— **A rendőrség szervezése.** A rendőrség szervezésével megbízott bizottság ma délután fél 4 órakor ülést tartott, melyről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— **Hittani vizsga.** Az eötvös-utcai állami elemi iskolában ma délelőtt tartották meg a hittani vizsgálatot. A vizsgálat, a melyen Engel Ferenc segédlelkész előkölt, igen szép eredményű volt s a tanulók a feladott kérdésekre igen szépen feleltek. A tanításban elért szép siker Witwer hitoktató érdeme, a ki egész éven át fáradságot nem ismerő buzgalommal oktatta a tanulókat.

— **Egy iparos jubileuma.** Steckhardt József nagybecskereki szalóiparos ma ülte 44-ik évfordulóját annak, hogy mesterré lett s ebből az alkalomból ismerősei több emléktárggyal ajándékozták meg.

— **Meteor az időről.** Meteor jelenti: A június 7—9-re jelzett eső, a hosszas szárazság után, tényleg bekövetkezett és pedig, növekedőleg a 9-iki csomópont hatáskörét követőleg. A 4-iki csomópontkor, azért nem következett be a lehülés és ezzel a kiadóbb eső, mivel két kitérés a Napon késleltette azt néhány napig, de midőn a kitérés erőhatása megszűnt, sőt midőn a szétszórt foltok tömörülni és eltűnedezni kezdtek, ezzel a lehülés és az eső mennyisége, valamint kiterjedt volta arányosan növekedett s tartott egész a 12-iki csomópont hatásköréig, melyet már melegebb, derültebb jellegűnek mondott, amint az be is következett. Ennek hatáskörében azonban zivataros, sőt jeges esők is várhatók, különösen ha azon tekintélyes számu foltokkal bíró föltsoport, mely 11-én keletkezett, a Napon erősebb nyugtalanságot arulna el, ami erős jég vihart, vagy felhőszakadással járó katasztrófákat is hozna. Jelenleg elég nyugodtak a foltok, de nincs kizárva, hogy a mai erős hatású csomópont hatáskörében nem következne be a nyugtalanság. A 19-iki szintén viharos jellegű, de lehülésel. A 20-ikét követőleg állandóbb lesz az időjárás, hogy a 27-iki hatásköre újra meghozza a hűvös esőt s június, mint azt már eddig is láttuk, Meteor jelzése szerint az évszakhoz viszonyítva, átlag hűvös jellegű.

— **Aki nem tud meghalni.** Mészáros Mihály ökanizsai kocsis kétszer is el akarta magát puszítani és nem sikerült neki. Először az istálló padlására akasztotta fel magát, azonban a szolgáló észrevette s a segítségére sietett Varga Lajos levélhordó segítségével levágta. Mészáros néhány pernyi pihenés, illetve levegőkapkodás után futásnak eredt s eltűnt. Harmadnap a vasúti pályafelügyelő az adorjani vasúti állomás közepében épp akkor fogta el, mikor a vonat elé vetette magát; ott is megmenekült. Testének okát nem vizsgálja be.

— **Harc egy katonaszökevénynyel.** A Lugoson állomásozó 8. sz. honvéd gyalogezredtől néhány nap előtt megszökött egy Sonheim Sándor nevű közlegény. Senki sem sejtette hogy a legény szüleinél rejtőzött el Temesvárott, míg végre tegnapelőtt a csendőrség nyomára jött a szökevénynek és a rendőrséggel egyetértve kivonult Sonheim elfogatására. A szülők eltámadtak, hogy fiuk odahaza van, mire a rendőrök a pincétől kezdve a legalsószobában átkutatták a házat s végre a szénpadláson megtalálták az elbújt szökött katonát. Ez azonban elkeseredetten védekezett fegyverével s csak nagynehézsen sikerült őt ártalmatlanná tenni. Bilincsekbe verve vitték vissza ezredéhez Lugosra.

Színház és Irodalom.

* **Átváltozó művész a színházban.** Érdekes este lesz holnap, szombaton a városi színházban. Gasser, a nagyírú átváltozó művész, akit Frizzo mesterének mondanak, lép föl holnap este. Gasser, aki legutóbb a szegedi színházban játszott nagy sikerrel, egyúgya előad egy egyfelvonásos operát, egy egyfelvonásos bohózatot s eljátssza egy varieté-színház teljes műsorát. Az érdekes estére, mely iránt általános az érdeklődés, jegyeket előre lehet váltani Mangold Lipótnál, azonkívül holnap a színházi pénztárnál is. Az átváltozó művész a szombatin kívül még vasárnap tart egy előadást.

* **Az alkoholizmus elleni küzdelmet** szolgálja az az érdekes kis munka, mely mostanában jelent meg a könyvpiacon dr. Forel Ágost svájci egyetemi tanár tollából, ifju Babarezi Schwartzert Ottó jeles fordításában. A könyv szakavatottsággal és érdekes ismereti s szesz italok élvezetének úgy az emberiség szervezetét, valamint erkölcsét pusztító és romboló hatását, s közli mindazon elveket, melyek segítségével ezen társadalmi kinövés ellen küzdeni lehet s a mely elvek szerint az Antialkoholista egyesülete (Good Templar rend) küzd az alkoholizmus ellen.

Akik ezen, igazán humánus cél iránt érdeklődnek: e füzetkét az „Antialkoholista egyesület” helyiségében (Budapest, VI. Proféta-utca 3.), vagy bármely könyvkereskedés útján 50 fillérért megszerezhetik.

A megfizetett „Torontál”.

(Jelenet a szerkesztőségben.)

— június 17.

Szerkesztő: Mondtam már uraim, ne hozzanak a lapban annyi potyadolgot.

Helyettes szerkesztő: Hisz a verseket kivéve ugy sincs.

Szerk.: Ne mondjon ilyet. Tegnap már megint leadott 6 sort az orosz háborúról. Hát fizetnek az oroszok? Vagy talán a japán lövészegylet küldött magának subvenciót?

Hely. szerk.: De kérem, mégis csak vannak esetek.

Szerk.: Nincsenek.

H. sz.: Például dr. Végh beadott egy indítványt, hogy a vármegye támogassa a hazai művészetet. Ezért csak nem lehet pénzt kérni, hisz ez közművelődési dolog.

Szerk.: Hagyjuk a smoncákat.

H. sz.: Aztán dr. Polláknak van egy indítványa egy irodaigazgatói állás szervezése tárgyában. Ezért csak nem fizethet. Különben is ugy tudom doktor ur barátai.

Szerk.: No lássa, ép ez az. Mindenki azt fogja hinni, ezek ingyen kerülnek a lapba. Tehát fizessenek. Küldessen el nekik egy-egy tíz koronás számlát.

A kiadó (belep): Rónay Jenő programmbeszédjéről bővebben kellene megemlékeznünk. Szerk.: Miért?

Kiadó: Hát főispánunk volt, meg jőemberünk volt.

Szerk.: Igen volt, volt. De a voltra nem ad semmit a Torontál. Fizet vagy nem fizet?

Kiadó: De kérlek, egy ilyen tehetséges embert nekünk támogatnunk kell. Kiváló szónok, mocsoktalan jellem, nagy közigazgatási talentum.

Szerk.: Van ilyen akárhány a vármegyében.

Kiadó: Hát mondj egynéhányat.

Szerk. (gondolkozva): És kell annak éppen torontálinak lennie? (Szigoruan) Kérlek küld ki a számlát. A programmbeszéd közléseért jár 120 korona. Számíthat 150-et is.

Egy munkatárs (a szerkesztőhöz lépve): Kérem a törvényszéktől ma nem birtam többet hozni 65 koronánál. Dr. Sándor Mihály ur nem akart többet fizetni 10 koronánál. Azt mondja: Magamnak is van lapom, majd ott kirom.

Szerk.: És a többiek?

Egy munkatárs: Mind azt mondják, hogy a „Torontál” nagyon drága. Egyik ügyvéd se akar 15 koronánál többet fizetni, amiért megamltam a nevét.

Szerk.: Gyalázat.

Helyettes: Egy nekrológ volna irandó.

Szerk.: Helyes. Irja meg.

Helyettes: Nem ismertem a szegény halottat, de ugy tudom, hogy szerkesztő urnak jóbarátja volt.

Szerk.: Igaz, igaz. Telefonozzon az apjának. Ha 50 koronát küld, én írok nekrológot. Ha nincs pénz, nincs tárc. Ha hirben emlékszünk meg, csak 12 koronába kerül. Ha a gyászlap közlését is kívánják 15. Figyelmeztetem, hogy a gyászoló családdal kiméletesen és tapintatosan beszéljen. Inkább kérjen többet.

II. munkatárs: Kérem telefonoztak, hogy a főispán ur elutazott.

— Mi közöm hozzá?

— Be kellene tenni a lapba.

— Igen, igen. De előbb lefizeti a szokásos 5 koronát.

— Kinevezések is vannak.

— Nos? Csak nem gondolja, hogy ezt is ingyen közlöm. Ha a főispánnak tetszik embereket kinevezni, hát fizessen. Azonkívül állítsanak ki egy-egy számlát a kinevezetteknek 5 koronáról. Ahol dícsérő jelző van, ott 7 korona jár.

Hely. szerk.: Egy hirt hoztak, hogy a zsinagógában ezentul 7 órakor kezdődik az istentisztelet.

— Mit fizettek?

— Semmit.

— Igen. Nos hát fizetni fognak. Hát zsidó vagyok én, hogy potyára adjam ki?

Mu
Elhozta

vagyok,

Sze

már meg

—

leányt.

—

pedig ez

gény, ha

Sze

leszek, le

egy 20 m

„Szerene

menjen k

elhallgat

harminea

ő csak l

orvosi ke

Hej

Sze

Hely

Sze

jubileum

Kiad

előtt beto

még kapu

irtuk, hog

a legutó

tól 10 dir

nagybecsk

a megalak

Szer

Kid

tennék, k

fizessék m

Szer

is fizessen

Kiad

nyakraváló

Szer

Tisz

számba

foglalkoz

betűje

gazdasá

által, ak

érdeké

ha külfö

Line st

fogadd

adtál. V

Nagyb

10-től 1904.

vetkező

Czele

felét megvet

náért.

Sztai

5 hold szántó

koronáért.

Gyuk

megvette K

—

Hivat

évi június h

Buza

kétszer

rozs

árpa

zab

kukoric

repc

széna

szalm

burgony

marhat

borjú

disznó

juh hus

zsir

Munkatárs: A katolikus kántor is itt járt. Elhozta az ünnepi mise programját.

— Mit fizetett?

— Semmit.

— Persze. Fizessenek. Azért, mert katolikus vagyok, nem fognak itt potyázni.

Szerk. (kiordít a másik szobába): Mi az már megint? Leányrablás?

— Igenis, egy parasztleány elrabolt egy leányt.

— És persze maga ingyen adná ki. Én pedig ezt mondom: Ha reklámot akar ez a leány, hát fizessen.

Szerk.: Már megint a szász király. Ideges leszek, ha erről az emberről hallok. Küldjenek egy 20 márkás számlát a drezdai kabinetirodának. „Szerencsétlenség a nagyhidnál.” Andel maga menjen rögtön a két mérnökhöz. Kétezer koronáért elhallgatjuk. Ha ennyit nem adnak, fogadjon el harmincat. Közbe térjen be dr. Fialowski Bélához, ő csak 10 koronát fizet, ha kiírjuk róla, hogy orvosi kezelésbe vette.

Helyettes: Egy jubileumról telefonoztak.

Szerk.: Ki az?

Helyettes: Steckhardt József szabómester.

Szerk.: Fizet 15 koronát és azonkívül a jubileum után tartozik 3 nadrágot kipucolni.

Kiadó (mosolygva belép): Elhoztam a délelőtti befolyt pénzeket. Összesen 517 korona. De még kapunk a tanácstól 20 koronát, mert kiírtuk, hogy tegnap ülést tartott, a Demkétől 35 öt a legutóbbi választmányi ülésért, I. Péter királytól 10 dinárt a királygyilkosság elhallgatásáért, a nagybecskereki Good Templartól egy hordó bort a megalakulásért.

Szerk.: Kérem az én feletem.

Kiadó: Most nem lehet, de egy indítványt tennék. Ezentul adjuk ingyen a hirdetését, de fizessék meg a szöveget.

Szerk.: Elfogadom azzal, hogy a hirdetésért is fizessenek.

Kiadó mosolygó arccal és félreacsuzott nyakraalóval el.

Szerk.: Leül és ír.

Tisztelt kollégám! Becses lapod tegnapi számában szíves voltál a „Torontál”-al is foglalkozni, azt állítván, hogy lapunk minden betűje a vezető cikktől végig az utolsó közgazdasági közleményig „meg lesz fizetve az által, akinek az illető közlemény megjelenése érdekében áll”. Kétszáz koronát küldök majd, ha külföldről (Kuropatkin, II. Vilmos, Cunard Line stbektől) befolyt a pénzeim. Addig is fogadd hálámat, amiért ilyen kitűnő eszmét adtál. Viszontszolgálatokra mindenkor készen

hived

Bándor Lajos,

exszubvenció szerkesztő.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi június hó 10-től 1904. évi június hó 16-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Czvetkov Julka tulajdonát képező 1109. öi. sz. ház felét megvette Czvetkov Anka szül. Krpucsin 1000 koronáért.

Sztaity Jováné Knezsevitcs Drága tulajdonát képező 5 hold szántót megvette Kk Sztaitcs Stéva és Száva 4000 koronáért.

Gyukics Gyurica tulajdonát képező 2 hold szántót megvette Kozlovaszki Nikola 2841 korona 87 fillérért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyzették a Nagybecskereken, 1904. évi június hó 17-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	8.50 korona
kétszeres		6.80
rozs		5.50
árpa		5.—
zab		6.—
kukorica		5.—
		5.20
repce		10.—
széna I.		3.—
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya (új) 1 kilogr.		— 8
marhabús I. 1 kilogr.		1.20
II.		1.56
borju hús		1.40
disznó hús		1.40
juh hús		1.20
zair		1.80

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Az oroszok nagy veresége.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata) Szentpétervárról táviratozzák: Kuropatkin fővezér jelenti a következőket: Stockelberg tábornok június 15-iki jelentése szerint az ellenség jobb szárnyunkat meg akarta támadni miéért is tartalékkal kénytelen voltam visszavonulni. Veszteségeink súlyosak. Az első tüzérandár harmadik és negyedik ütegét az ellenség tüze a szó szoros értelmében tönkretette. Tizenhat ágyú közül 13 teljesen hasznavehetetlen lett. A csapatok magatartása kitűnő volt.

Quatien elfoglalása.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Tokióból táviratozzák, Kuroki elfoglalta Quatient és megsemmisített egy 300 oroszból és 300 kinaiból álló csapatot.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 17-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 17.

A képviselőház mai ülésének elején harmadszori olvasásban elfogadták az indemnitásról szóló törvényjavaslatot.

Azután Heltai Ferenc behatóan ismerteti a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Mezőssy Béla és Batthyányi Tivadar gróf nem fogadják el a javaslatot s határozati javaslatot adnak be, hogy a fizetés 1600 koronával kezdődjék s az eddigi lakbér ne apasztassék.

Jovanovics János temetése.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Eszékéről táviratozzák, Jovanovics Jánost, az elhunyt nagy szerb költőt ma délben temették el Kamenicán. A temetésen óriási közönség vett részt és számos irodalmi egyesület képviseltette magát.

Amnesztia a vasutasoknak.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jó forrásból jelentik, a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat letárgyalása után a vasutasok elleni összes pereket beszüntetik s a sztrájk miatt állásukat veszített vasutasokat vissza helyezik állásaikba.

Hivatásának áldozata.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, Laehne Ernő dr. Mosonvármegye t. főorvosa egy tifuszos beteg kezelésénél tifuszos infekciót kapott s belehalt. A 44 éves orvos tragikus sorsa mély részvételt kelt megveszerte.

Merénylet egy orosz fő kormányzó ellen.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári távirat szerint Bo brikov fő kormányzó ellen egy orosz szenátor fia Saumann Jenő merényletet követett el. Revolverrel háromszor lőtt reá. Az első golyó nyakán sebezte meg, a másik golyó a rendjéről visszapattant, a harmadik golyó pedig altestébe fúródott. Az orvosok kijelentették, hogy azonnal műtétet kell végezni a fő kormányzón, mire ellátták a halotti szentségekkel.

Későbbi távirat jelenti, hogy a fő kormányzón az orvosok császármetszést végeztek, a mely igen jól sikerült.

A nagy hajókatasztrófa.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata) Mint New-Yorkból táviratozzák, az elpusztult „General Slocum” nevű hajónak még 300 utasa hiányzik. Tegnapi estig 530 holttestet terítettek ki.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. június 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	8.80	9.05	80	9.25	9.40
Pestvidéki új	76	8.70	8.95	80	9.20	9.30
Bánsági új	76	8.60	8.80	80	9.—	9.10
Bácskai új	76	8.80	9.05	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.40	6.55
„ másodrendű					6.25	6.40
Árpa takarmány					5.90	6.10
„ égetni való					5.80	5.90
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					5.70	6.05
Tengeri bánsági					5.35	5.45
„ másnemű					—	—
Repcse káposzta					10.35	10.55
„ bánsági					—	—
Köles					5.—	5.30

Határidő-üzlet.

Budapest, június 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak ismét csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1904)	8.93	—
Tengeri (júliusra 1904)	5.14	—
Zab (októberre)	5.83	—
Rozs (októberre)	6.74	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 15 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

97543. F/II. 1904.

M. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

(Gyorsvonatok forgalomba helyezése Zágráb és Zimony között.)

Folyó évi június hó 15-től kezdve Zágráb és Zimony között, Zágrábban csatlakozással a Fiume felől és felé, illetve Budapest felől és felé közlekedő nappali gyorsvonatokhoz mindkét irányban egy egy közvetlen gyorsvonat fog az alábbi menetrend szerint forgalomba helyezettetni és pedig:

Zágráb ind. d. u. 2 óra 48 p.
Bród érk. este 6 „ 51 „
Bród ind. „ 6 „ 58 „
Vinkovce érk. „ 8 „ 12 „
Vinkovce ind. „ 8 „ 12 „
India érk. éjjel 10 „ 45 „
India ind. „ 10 „ 50 „
Zimony érk. „ 11 „ 30 „

Az ellenkező irányban:

Zimony ind. reggel 5 óra 10 p.
India érk. „ 5 „ 56 „
India ind. „ 6 „ 06 „
Vinkovce érk. d. e. 8 „ 35 „
Vinkovce ind. d. e. 8 „ 40 „
Bród érk. d. e. 9 „ 52 „
Bród ind. d. e. 9 „ 59 „
Zágráb érk. d. u. 2 „ 06 „

A Fiuméből d. e. 8 óra 10 perckor és Zágrábról d. u. 2 óra 48 perckor induló, valamint Zágrábra d. u. 2 óra 06 perckor és Fiuméba este 7 óra 55 perckor érkező vonatknál Zimony és Fiume között közvetlen I. II. osztályú kocsik fog közlekedni.

A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetések nyújtanak bővebb felvilágosítást. Budapest, 1904. június hóban.

Az Igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Az antalfalvai főszoigabiróságtól.

154/1904. házk. szám.

477-1.1

Idézés.

Tomics Dragina és Mária ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885: XXIV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy az oppovai 552. számú Tomics-féle házközösség megszüntetési ügyben az antalfalvai főszoigabirósághoz 1904. évi július hó 20. napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részükre Grosz József oppovai lakos személyében kinevezett gondnokot célszerű képviselőre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsa.

Kelt Antalfalván, 1904. évi június hó 12-én.

Lowieser,
főszoigabiró.

10.257. szám. 1904.

473-2.2

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Haszonbérbe adadni fognak az alant elősorolt kincstári bértárgyak jelesül: Magyarpécskán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi június hó 30-án délelőtt 9 órakor a megyesegyházi vásár vászredési jog 4 hold 929 négyszögöl évi 3120 korona kikiáltási árral 1905. január 1-től 1908. december 31-ig. Temesvárt 1904. évi július hó 4-én a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében délelőtt 9 órakor a románszentmihályi II-ik számú tagosított birtok épületek 787 hold 60 négyszögöl évi 8978 korona 20 fillér, Kisbecskerekéi Nádas és Kaszálló halászati joggal 324 hold 834 négyszögöl évi 6710 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től 1910. évi szeptember hó 31-ig. Temesrékason a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 5-én délelőtt 9 órakor, Sustrai kivágási földek 327 hold 329 négyszögöl évi 7610 korona, Sustrai majorsági földek 308 hold 267 négyszögöl évi 6051 korona, temesrékási Calnegusza majorföld 213 hold 109 négyszögöl évi 4000 korona, temesrékási Német überland 123 hold 1249 négyszögöl évi 1294 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től, 1910. szeptember 30-ig. A lugosi m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 6-án délelőtt 9 órakor Fadimáki majorsági föld 425 hold 800 négyszögöl évi 2426 korona, hezeresi 433 hold 1009 négyszögöl évi 2752 korona, jersniki 835 hold 337 négyszögöl 3114 korona 48 fill., kladovai 480 hold 360 négyszögöl évi 2200 korona, kuttinai 625 hold 675 négyszögöl évi 3312 korona, kuttinai „Kraku melatilor“ 239 hold 580 négyszögöl évi 1764 korona, románlugosi „Kotu olarestilor“ 32 hold 1200 négyszögöl évi 1003 korona 54 fill., románlugosi „Diaconal plus“ 18 hold évi

1003 kor. 56 fill., magyarszákosi majorsági föld 1502 hold 504 négyszögöl évi 12030 kor., padurányi majorsági föld 488 hold 546 négyszögöl évi 1808 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től 1910. szeptember 31-ig. A nagybecskerekéi m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 12-én délelőtt 9 órakor nagybecskerekéi deonici 1. és 2. számú föld 76 hold 487 négyszögöl évi 1300 korona, nagybecskerekéi deonici 3. és 16. számú föld 102 hold 694 négyszögöl évi 1968 korona 12 fillér, nagybecskerekéi deonici 15. számú és Biskara Lunka 46 hold 558 négyszögöl évi 1182 korona 40 fillér, nagybecskerekéi I. számú Sztatina 401 hold 719 négyszögöl évi 4020 korona, nagybecskerekéi III. számú Sztatina 400 hold 600 négyszögöl évi 6000 korona, botosi dominális föld 437 hold 675 négyszögöl évi 1200 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től 1910. szeptember 30-ig. Dentán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 16-án délelőtt 9 órakor. Kincstári szentgyörgyi irtás föld 21 hold 1282 négyszögöl évi 1002 korona. Kincstári szentgyörgyi erdőirtási föld 28 hold 415 négyszögöl 1300 korona. Kincstári szentgyörgyi 37 hold 516 négyszögöl évi 1967 korona. Kincstári szentgyörgyi 62 hold 1536 négyszögöl évi 1350 korona 54 fillér. Berkucai erdőirtási föld 27 hold 1143 négyszögöl évi 1284 kor. 33 fill. Opatikai 101 hold 840 négyszögöl évi 4900 kor., nagymargittai postaföld 37 hold 800 négyszögöl évi 1580 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től, 1907. szeptember 30-ig, dentai erdőirtási földekből alakított I. sz. középberlet 360 hold 327 négyszögöl évi 8644 korona 90 fill., dentai erdőirtási földekből alakított II. sz. középberlet 169 hold 371 négyszögöl 4061 korona 32 fill. 1904. október 1-től, 1910. szeptember 31-ig. Pancsován a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 18-án délelőtt 9 órakor szefkerimi dominális föld 759 hold 233 négyszögöl évi 1004 korona kikiáltási árral 1904. október 1-től, 1905. szeptember 30-ig.

Az itt felsorolt bértárgyakon kívül a fentebb nevezett kincstári ispánságoknál az ott kitett napokon, ugyancsak Lippán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1904. évi július hó 2-án d. e. 9. órakor tartandó árverésen több kisebb földrészletek és uradalmi jogok szinte bérbeadadni fognak, miért is az érdeklők a közgazgatási uton közzétett, valamint az alulírt m. kir. jószágigazgatóságnál, továbbá a fentebb nevezett ispánságoknál betekinthező hirdetésekre utaltatnak. A részletes árverési feltételek a szokott hivatalos órák alatt az ispánságoknál megtekinthetők.

Arad, 1904. évi június hó 6-án.

Magyar kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

ROZSNYÓI vasas gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet

=ROZSNYÓN,=
(Gömör megye.)

Vasas hidegviz-gyógyfürdő, klimatikus gyógyhely.

Fekszik 400 méternyire a tenger színe fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvésű csucsomi völgyben, az 1290 méter magas Pozsáló v. Ökörhegy alján, a várostól 20 percnnyire. — Pormentes levegő, gondozott utányok, villamos világítás, feltűnően olcsó árak; vasut-, posta- és távirada-állomás; a várossal telefon-összeköttetés.

Elő- és utóidényben

≡ 30% engedmény. ≡

Nagy kiránduló helyek: Dobsinai jégbarlang, Aggteleki csepköbarlang, Szádellősvölgy, Krasznahorkai vár, stb.
Prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

A fürdőigazgatóság:

Dr. Hajcsi Sándor

fürdő-orvos.

399-7.5

Feymann László

fürdőigazgató.

Fiatal comptoirista vagy gyakornok,

kereskedelmi isko'ai érettségivel, szép írással, a magyar és német nyelvben teljesen jártas, egy nagyobb gyári vállalatnál **azonnal alkalmazást nyer.**

Részletes ajánlatok a kívánt nyelvekben e lap kiadóhivatalához intézendők.
(481-2.1)

A kisoroszi állami iskola gondnoksága.

54. szám. 1904.

479-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Kisorosz (Torontálmegye) állami iskola gondnoksága 6 tanterem bebutorozására 1800 korona költséggel árlejtést hirdet.

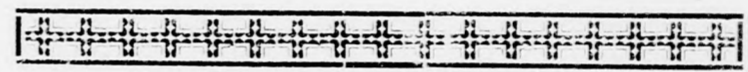
Feltételek:

- 6 darab asztal emelvénynyel.
6 darab karosszék.
6 darab fekete tábla.
6 darab szekrény.
- 500 tanulóra 120 darab festett iskolai pad.

Az árlejtés folyó évi július hó 3-án az állami iskola helyiségében fog megtartatni, hol a feltételek és módzatok megtudhatók.

Kisorosz, 1904. évi június hó 15-én.

Az állami iskola gondnokság.

Alulírott házában két egymásbanyiló, 1 utcai és 1 udvari

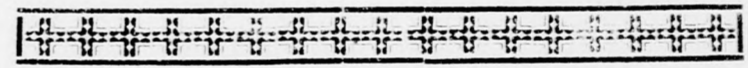
butorozott szoba

június 15-től egész évre vagy hónapra kiadó.

Menczer Lipót,

Melencei-utca 289/7.

(442-x.5)

Torontál-Almás község előljárársága.

10. 4/1904. szám.

480-3.1

Árlejtési hirdetmény.

22/1904. kgy. számú, törvényhatóságilag jóváhagyott községi képviselőtestületi határozat alapján községünkben **segédjegyzői lak, mén- és bikaistálló** építtetik.

Ezen építésnek biztosítása iránt folyó évi július hó 2-án délelőtt 9 órakor a községi tanácsteremben szóbeli árlejtés fog megtartatni

A vállalati összeg 14857 korona 79 fillér. Árlejtők kötelesek ezen összeg 10%-át az árlejtés megkezdése előtt bánatpénz címén letenni.

A részletes árlejtési feltételek, valamint az építkezési munkálatra vonatkozó tervek és költségvetés a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Torontál-Almás, 1904. évi június hó 16-án.

Az előljárárság.

2278/1904. szám.

478-3.2

Vadászati bérlet.

Torontáltorda község képviselőtestületének folyó évi 28/kgy. számú határozata folytán közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XX. t.-c. épségben tartása mellett a vadászjog gyakorlása 6962 kat. holdon, folyó évi július hó 15-én nyilvános árverésen 6 egymást követő évre a legtöbbet ígérőnek **haszonbérbe** adatik.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Torontáltordán, 1904. évi június hó 10-ik napján.

Gábris Elek,
jegyző.

Gulyás Janos,
bíró.